

SUOMEN ELÄINLÄÄKÄRILIITTO
FINLANDS VETERINÄRFÖRBUND

Maa- ja metsätalousministeriö
Elintarvike- ja terveysosasto
kirjaamo
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

LAUSUNTO

22.8.2011

**Asia: LAUSUNTO LUONNOKSESTA MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN
ASETUKSEKSI LIHANTARKASTUKSESTA**

Viite: Lausuntopyyntö 22.6.2011 Dnro 1469/13/2011

Pyydettyinä lausuntonaan Suomen Eläinlääkäriliitto ry toteaa seuraavaa:

Teurastamojen, pienteurastamojen ja riistanlihan lihantarkastus siirtyy Eviralle 1.9.2011. Valtaosa kulutukseen päättyvästä lihasta tulee näiden teurastamojen kautta. Tehdyllä muutoksella pyrittiin lihantarkastuksen yhdenmukaistamiseen, laitosten valvonnan laadun parantamiseen ja valvonnan yhtenäistämiseen sekä lihantarkastusmaksujen kohtuullistamiseen. Valvonnan toimeenpanoa suunnitellaan ja järjestellään parasta aikaa kiivaasti.

Eläinlääkäriliitto painottaa, että eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonta-asetus määrää, että virkaeläinlääkärin tehtävänä teurastamossa on myös toiminnan tarkastamistehtävät. Näitä toiminnan tarkastamistehtäviä on lihantarkastuksen lisäksi mm. omavalvonnan ja siihen sisältyvän HACCP-järjestelmän tarkastaminen, työ ja henkilökohtaisen hygienian tarkastaminen, eläintautien ja sivutuotteiden valvontatehtävät sekä eläinten suojelun tarkastaminen teurastuksen ja kuljetuksen aikana. Liitto katsoo, että elintarviketurvallisuuden takaamiseksi ja eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi teurastamoissa virkaeläinlääkärin läsnäolo myös muun kuin ante ja post mortem tarkastuksen aikana on ensiarvoisen tärkeää.

Eläinlääkäriliitto esittää, että lihantarkastusasetukseen lisättäisiin tarkastuseläinlääkärin tehtäviin myös laitoksen valvonta. Elintarviketurvallisuuden kannalta on tärkeitä, että osaava valvoja seuraa myös laitoksen hygieniää, työskentelyhygieniää sekä eläinsuojelulainsäädännön toteutumista teurastamoille. Eläinten asianmukainen käsittely ennen tainnutusta, tainnutus ja verenlasku ovat eläinsuojelun toteutumisen kannalta tärkeitä. Eläinten asianmukainen käsittely turvaa myös lihan laadun ja säilyvyyden. Liitto pitää valitettavana sitä, että teurastamojen valvonta tulisi hyvin satunnaiseksi, eikä valvonnassa käytettäisi parasta mahdollista asiantuntemusta, tarkastuseläinlääkäreitä.

Aleksis Kiven katu 52-54

Puhelin (09) 7745 4810

etunimi.sukunimi@sell.fi

00510 Helsinki

Faksi (09) 7745 4818

www.sell.fi

Asteittainen lihantarkastuksesta ja laitosvalvonnasta luopuminen heikentäisi olennaisesti elintarviketurvallisuutta. Elintarvikelain ensisijainen tarkoitus on varmistaa elintarvikkeiden ja niiden käsittelyn turvallisuus sekä elintarvikkeiden hyvä terveydellinen ja muu elintarvikemääräysten mukainen laatu. Lisäksi lain tarkoituksena on suojata kuluttajaa elintarvikemääräysten vastaisten elintarvikkeiden aiheuttamilta terveysvaaroilta ja taloudellisilta tappioilta. Liitto pitää valitettavana suuntauksena sitä, että elintarvikemääräyksiä muutetaan niin, että elintarviketurvallisuus heikkenee.

Tarkastamattoman lihan tarjonnan lisääntyminen on Eläinlääkäriliiton mielestä huonoa kehitystä. Suomessa on tällä hetkellä hyvä eläintauti- ja zoonoositilanne, mikä on pitkän ja järjestelmällisen työn tulos. Hyvä eläintautitilanne ja elintarviketurvallisuus voidaan menettää hyvin nopeasti. Uusien tai jo eradikoitujen zoonoosien siirtyminen maahamme on vain ajan kysymys.

Riistan metsästys ja ruhojen käsittely alkeellisissa olosuhteissa heikentää jo sinällään lihan säilyvyyttä. Eläin on metsästyksen jäljiltä usein stressaantunut, verenlasku tapahtuu puutteellisesti ja ruhon käsittely maasto-olosuhteissa lisää ruhon pinnan kontaminaatiota. Kuluttaja on tottunut elintarvikkeiden pitkiin säilyvyysaikoihin, eikä osaa arvioida lihan laatua tai sen säilyvyysominaisuuksia. Tarkastamaton riistan liha myydään lisäksi yleensä ilman pakkausmerkintöjä, joten tärkeä tieto säilyvyydestä jää saamatta. Edellä mainittuun viitaten, Eläinlääkäriliitto esittää, että myös tarkastamaton liha merkittäisiin selvästi, se että eläimelle ei ole tehty lihantarkastusta. Näin kuluttaja tietäisi, että osa kulutuksessa olevasta lihasta on tarkastettua ja osa tarkastamatonta. Kuluttaja voisi tehdä ostopäätöksensä annetun tiedon perusteella.

Yksityiskohtainen käsittely:

2 §

Eläinlääkäriliitto vastustaa sitä, että tarkastamattoman lihan myyntiä helpotetaan. Elintarviketurvallisuus heikkenee erityisesti siitä, että tarkastamatonta lihaa toimitetaan vähittäismyyntiin. Mikäli tarkastamatonta lihaa myydään, tulisi se myydä nopeasti, sillä sen säilyvyysaika verrattuna teurastamolla teurastettuun lihaan on lyhyt.

3 §

Pykälässä määritellään lihantarkastajat (ent. tarkastusapulainen) ja tarkastusavustajat. Lihantarkastaja nimike on hyvä ja antaa kuvan henkilöstä ko. työtehtävissä. Nimike tarkastusavustaja ei ole selvä, siitä ei käy ilmi ketä avustetaan ja missä. Eläinlääkäriliitto esittää nimikkeen muuttamista lihantarkastusavustajaksi. Nimike kuvaa paremmin työtehtävää.

4 §

Eläinlääkäriliitto esittää, että eläinlääketieteen opiskelija, joka on suorittanut lihantarkastusopinnot, voisi toimia tarkastuseläinlääkärin sijaisena. Elintarvikelainsäädännössä on ristiriita siinä, että tarkastamattoman lihan myynti sallitaan laajemmin ja toisaalta lihantarkastuksessa tarvittavaa osaamista lisätään kohtuuttomasti. Eläinlääketieteen opiskelijat, jotka ovat suorittaneet lihahygienian opinnot tuovat uutta raikasta näkemystä myös laitosvalvontaan teurastamoilla.

5 ja 6 §

Eläinlääkäriliitto esittää, että lihantarkastushenkilökunnan tehtäviin listataan tarkastuseläinlääkärin läsnäolo silloin kun eläimiä teurastetaan. Elintarvikevalvontasuunnitelmaan tulisi lisätä myös teurastuksen valvonta siten, että suunnitelmaan kirjattaisiin eläinten elävänä käsittelyn, tainnutuksen ja verenlaskun sekä teurastuksen valvonta. Myös työskentelyhygienian valvonta on tarpeen lisätä tarkastuseläinlääkärin tehtäviin.

Ante ja post mortem -tarkastukset ovat vain pieni osa elintarviketurvallisuuden takaamista. Eläinten käsittely teurastamossa vaikuttaa olennaisesti lihan laatuun. Myös työskentelyhygienialla on erittäin olennainen merkitys lihan turvallisuuteen.

8 ja 9 §

Liitto pitää hyvänä, että näytteet ja laboratoriotutkimukset sekä tutkimuksia tekevien laboratorioden pätevyysvaatimukset on selvästi eroteltu ja kirjattu.

11 §

Eläinlääkäriliitto toistaa toivomuksen siitä, että myös tarkastamaton liha merkittäisiin siten, että selvästi kävisi ilmi, että lihalle ei ole tehty lihantarkastusta.

Liite 1

Tässä yhteydessä on vaikeata ottaa kantaa siihen, mitä laitosasetuksessa mainitaan vaatimuksista vastaanotetuista eläimistä.

Luvussa 8 määritellään tarkastuseläinlääkäriin kirjanpitovaatimusta. Kohta 1.g. eläintaudeista ilmoittaminen jää epäselväksi, koska johdantokappaleessa viitataan valvonta-asetuksen liitteen 1. jakson 2. luvun 1. ohjeita. Ohjeissa puolestaan viitataan OIEn tautilistaan A ja B, joita ei enää käytetä.

Liitto esittää, että liitteen 1 luvun 3 kohtaan 3.2. kirjattaisiin selvästi se, että mikäli eläin ei ole asianmukaisesti rekisteröity ja merkitty, se hylätään jo ante mortem -tarkastuksessa. Aluehallintovirastolle tehtävä ilmoitus on sinänsä kannatettava. Voimassa olevassa lainsäädännössä tilanteet, jolloin eläin on hylättävä ante mortem -tarkastuksessa, on hyvin mainittu. Maininta asetuksessa lisää virkaeläinlääkäriin oikeusturvaa.

Luvun 4 ensimmäisessä kappaleessa viitataan väärään lukuun I, tulisi viitata lukuun II.

4.3. kohdan 2. loppuun liitto ehdottaa lisättäväksi Suolia ei kuitenkaan tarvitse tarkastaa *tässä kohdassa mainituilta eläinlajeilta.*

Luku 8, kohta 1 a) liitto esittää lisättäväksi sanan tiedot *ja toimenpiteet* puutteellisesti merkityistä...

Lisäksi eläinlääkäriliitto pitää valitettavana sitä, että elintarviketurvallisuutta varmistavat asetukset tulevat asteittain lausunnolle. Koska kansallisissa asetuksissa viitataan toisiin kansallisiin asetuksiin, ei lainsäädännöstä saa kattavaa kuvaa.

Muilta osin Suomen Eläinlääkäriliitto ry:llä ei ole asetusluonnokseen huomauttamista.

Kirsi Sario
puheenjohtaja

Mika Leppinen
toiminnanjohtaja